

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES

(BRUGEL-ADVIES-20191106-290)

**Betreffende de aanwijzing van Elia Transmission Belgium als
beheerder van het elektriciteitstransmissienet op
gewestelijk niveau**

**Opgesteld op basis van artikel 30bis §2, lid 2, 2° van de
ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van
de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest**

06/11/2019

Inhoudsopgave

1	Wettelijke grondslag	3
2	Context en specifiek juridisch kader	4
2.1	Context	4
2.2	Federaal niveau	4
2.3	Gewestelijk niveau	6
3	Analyse	7
4	Conclusies	9

I Wettelijke grondslag

De ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "elektriciteitsordonnantie") bepaalt in artikel 30bis, §2 het volgende:

"... BRUGEL is bekleed met een adviesopdracht ten aanzien van de overheid over de organisatie en de werking van de gewestelijke energiemarkt enerzijds, en met een algemene toezicht- en controleopdracht inzake de toepassing van de hiermee verband houdende ordonnanties en besluiten anderzijds.

BRUGEL is belast met de volgende opdrachten:

...

2° op eigen initiatief of op vraag van de Minister of de Regering, het uitvoeren van onderzoeken en studies of het geven van adviezen, betreffende de elektriciteits- en gasmarkt;

..."

Deze studie wordt uitgevoerd op verzoek van de minister. Zo heeft de minister belast met het water- en energiebeleid (hierna: "de minister") op 26 september 2019 per brief aan BRUGEL gevraagd om een advies uit te brengen over de aanwijzing van Elia Transmission Belgium NV (hierna: "Elia Transmission Belgium") als transmissienetbeheerder op gewestelijk niveau voor een hernieuwbare termijn van 20 jaar vanaf 31 december 2019.

2 Context en specifiek juridisch kader

2.1 Context

Elia System Operator NV (hierna “Elia” of “TNB”) heeft een verzoek ingediend om Elia Transmission Belgium aan te wijzen als transmissienetbeheerder op gewestelijk niveau voor een hernieuwbare termijn van 20 jaar vanaf 31 december 2019.

Dit verzoek werd ingediend naar aanleiding van de door de CREG geëiste herstructurering van Elia die bekrachtigd is door het Hof van beroep van Brussel. (zie punt 2.2). Elia verklaart deze herstructurering als volgt: “*Elia heeft de ambitie om te blijven groeien, zowel wat betreft de gereguleerde activiteiten die het in België uitoefent als transmissienetbeheerder en beheerder van het gewestelijk/lokaal elektriciteitstransmissienet, als wat betreft de andere, niet-gereguleerde activiteiten in België. Daartoe wil Elia structuren opzetten om elk risico op kruissubsidiëring te vermijden tussen de gereguleerde activiteiten die het in België uitoefent, en de andere activiteiten.*”

Na deze herstructurering zal Elia, de huidige transmissienetbeheerder, optreden als een holding die de nieuwe naam “*Elia Group*” zal krijgen en een beursgenoteerde onderneming zal blijven. De holding “*Elia Group*” zal dientengevolge aandelen hebben in verschillende filialen, waaronder een filiaal dat recent werd opgericht onder de naam “*Elia Transmission Belgium*” en verantwoordelijk zal zijn voor het volledige beheer van het transmissienet in België. Elia System Operator zal het Belgische transmissienet niet langer beheren zodra de activiteiten overgedragen zijn.

In dit advies gaat BRUGEL na of deze herstructurering impact heeft op de reeds uitgevoerde aanwijzing, en of de aanwijzing kan worden hernieuwd.

2.2 Federaal niveau

Bij ministerieel besluit van 13 september 2002¹ werd NV Elia System Operator aangewezen als elektriciteitstransmissienetbeheerder in de zin van artikel 10, § 1 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt (hierna: “*elektriciteitswet*”).

Het voornoemde artikel bepaalt het volgende: “*Na advies van de commissie en beraadslaging in Ministerraad wijst de minister de netbeheerder aan na voorstel van één of meerdere neteigenaars (met inbegrip, in voorkomend geval, van de scheidende netbeheerder) die, afzonderlijk of gezamenlijk, een deel van het transmissienet bezitten dat ten minste 75 procent van het nationaal grondgebied en ten minste twee derden van het grondgebied van elk gewest bestrijkt.*” (Wij onderstrepen.)

Deze aanwijzing werd uitgevoerd via het ministerieel besluit van 13 september 2002, waarvan artikel 1 het volgende bepaalt:

“*De NV Elia System Operator, met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Keizerslaan 20, ingeschreven in het handelsregister te Brussel onder het nummer 654.608 en met BTW nr. BE 476.388.378, wordt aangewezen als beheerder van het transmissienet in de zin van artikel 10, § 1*

¹Ministerieel besluit van 13 september 2002 houdende aanwijzing van de beheerder van het transmissienet voor elektriciteit, BS, 17/09/2002.

van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.” (Wij onderstrepen.)

De aanwijzing van Elia System Operator als elektriciteitstransmissienetbeheerder heeft betrekking op een hernieuwbare periode van twintig jaar, in overeenstemming met artikel 10, § 2 van de elektriciteitswet. Aangezien de aanwijzing van Elia als transmissienetbeheerder op 17 september 2002 in werking getreden is, zal deze op 16 september 2022 aflopen.

Het is evenwel zo dat elke (kandidaat-)transmissienetbeheerder, in overeenstemming met artikel 10, §1, lid 3 van de elektriciteitswet, vóór de aanwijzing moet worden gecertificeerd in overeenstemming met de procedure waarnaar wordt verwezen in § 2ter van het voornoemde artikel.

Tot op heden is Elia System Operator gecertificeerd als TNB via een beslissing van de CREG van 6 december 2012².

Op 4 september 2018 vroeg Elia System Operator aan de minister om de aanwijzing als elektriciteitstransmissienetbeheerder te hernieuwen. Na een positief advies van de CREG op 20 december 2018³ keurde de minister het verzoek van Elia System Operator goed.

Ondanks deze hernieuwing wijst de CREG Elia System Operator al enkele jaren op het belang om de gereguleerde activiteiten van de niet-gereguleerde activiteiten te scheiden en een duidelijk onderscheid te maken tussen deze activiteiten, om kruissubsidies te vermijden. In zijn arrest van 9 januari 2019⁴ bevestigde het Hof de noodzaak om de gereguleerde activiteiten te scheiden van de niet-gereguleerde activiteiten.

Gezien de significante ontwikkeling van de niet-gereguleerde activiteiten binnen de juridische entiteit van Elia System Operator heeft Elia een nieuwe juridische structuur aangenomen waarin de gereguleerde activiteiten in België en de niet-gereguleerde activiteiten in het buitenland worden afgezonderd in de afzonderlijke juridische entiteiten.

De CREG heeft bij besluit van 27 september 2019⁵ bevestigd dat Elia Transmission Belgium voldoet aan de eisen in verband met een volledige eigendomsontvlechting, en dientengevolge aanspraak kan maken op een aanwijzing als TNB bij de bevoegde overheid. Bij ministerieel besluit van 6 mei 2019⁶ tot hernieuwing van de aanwijzing van de netbeheerder werd Elia

² Eindbeslissing (B) 121206-CDC-1178 van 6 december 2012 over “de aanvraag tot certificering van Elia System Operator NV” die werd genomen overeenkomstig artikels 23, §2, 31° en 10, §2ter, a) van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

³Advies (A) 1874 van 20 december 2018 over de aanvraag tot hernieuwing van de aanwijzing van Elia System Operator NV als beheerder van het transmissienet voor elektriciteit.

⁴ Hof van beroep (Marktenhof), Brussel, 19e kamer, 9 januari (Rolnr. 2018/AR/13278).

⁵Beslissing (B)1994 van 27 december 2019 betreffende de certificering van de nieuwe juridische entiteit die door Elia System Operator NV wordt voorgesteld voor de opdrachten van TNB, die werd genomen overeenkomstig artikels 23, § 2, 31° en 10, §1, lid 3 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt.

⁶Ministerieel besluit van 6 mei 2019 tot hernieuwing van de aanwijzing van de netbeheerder in overeenstemming met artikel 10 van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, BS, 16-05-2019.

System Operator derhalve aangewezen als elektriciteitstransmissienetbeheerder, voor een nieuwe periode van 20 jaar vanaf 17 september 2022.

2.3 Gewestelijk niveau

Artikel 3 van de elektriciteitsordonnantie bepaalt het volgende:

“§ 1. De Regering wijst als gewestelijke transmissienetbeheerder ofwel een vennootschap aan die over het eigendoms- of gebruiksrecht over dit net beschikt en die voldoet aan de vereisten van of bepaald krachtens artikel 9 van de wet, ofwel een intercommunale die over een van deze rechten beschikt, en waarvan de statuten conform zijn met artikel 8 van deze ordonnantie en die voldoet aan de vereisten vervat in artikel 9 van deze ordonnantie. (Wij onderstrepen.)

§ 2. De gewestelijke transmissienetbeheerder wordt aangewezen voor een periode van twintig jaar; de Regering kan deze aanwijzing, op de datum die zij bepaalt en na overleg met de netbeheerder, vernieuwen voor een nieuwe periode van twintig jaar, zonder te moeten wachten tot de lopende termijn verstreken is.

Deze aanwijzing wordt evenwel beëindigd in geval van faillissement of ontbinding van de gewestelijke transmissienetbeheerder, of in geval van intrekking van zijn aanwijzing.

§ 3. De Regering kan, na raadpleging van Brugel en na de vertegenwoordigers van de gewestelijke transmissienetbeheerder te hebben gehoord, de aanwijzing van deze laatste intrekken, in geval van:

1° een belangrijke wijziging in het aandeelhouderschap van de gewestelijke transmissienetbeheerder waardoor de onafhankelijkheid van het beheer van het gewestelijk transmissienet in het gedrang zou komen;

2° een belangrijke tekortkoming van de gewestelijke transmissienetbeheerder bij het vervullen van de plichten die deze ordonnantie, alsook de andere wetten en reglementen hem opleggen;

3° fusie of splitsing van de gewestelijke transmissienetbeheerder die de onafhankelijkheid van het gewestelijk transmissienetbeheer in gevaar zou kunnen brengen.”

Zo moet de beheerder van het gewestelijk transmissienet krachtens het voornoemde artikel aan bepaalde voorwaarden voldoen om te kunnen worden aangewezen voor een periode van 20 jaar. Deze aanwijzing kan worden hernieuwd voor een nieuwe periode van 20 jaar.

Allereerst is het belangrijk om erop te wijzen dat Elia System Operator NV op gewestelijk niveau werd aangewezen als beheerder van het gewestelijk elektriciteitstransmissienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in de zin van artikel 3 van de elektriciteitsordonnantie bij

besluit van de Brusselse hoofdstedelijke regering van 13 juli 2006⁷. De aanwijzing van Elia System Operator als beheerder van het gewestelijk elektriciteitstransmissienet in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft betrekking op een hernieuwbare periode van twintig jaar, in overeenstemming met artikel 3, § 2 van de elektriciteitsordonnantie. Artikel 1 van het voornoemde besluit bepaalt het volgende: “Deze termijn van 20 jaar wordt geacht een aanvang te hebben genomen op de datum van inwerkingtreding van bovenvermelde ordonnantie en neemt een einde op 26 november 2021.”

In punt 3 zal Brugel nagaan of Elia Transmission Belgium voldoet aan de verschillende voorwaarden van artikel 3, lid 1 van de elektriciteitsordonnantie, om als transmissienetbeheerder te blijven optreden. Dit onderzoek is ook opgenomen in paragraaf 2 van het voornoemde artikel.

3 Analyse

➤ Wat betreft de aanwijzing

Om te worden aangewezen als beheerder van het gewestelijk transmissienet, moet aan twee voorwaarden worden voldaan:

- de beheerder van het gewestelijk transmissienet moet het eigendoms- of gebruiksrecht van het net bezitten, en
- de beheerder van het gewestelijk transmissienet moet voldoen aan de kenmerken die worden vereist door artikel 9 van de elektriciteitswet die de activiteit van de transmissienetbeheerder regelt.

BRUGEL verklaart dat aan deze twee voorwaarden voldaan is, in die zin dat:

- Elia Transmission Belgium de verplichting zal nakomen om het eigendoms- of gebruiksrecht van het net te bezitten, aangezien het (net zoals Elia System Operator dat vandaag is) eigenaar zal zijn van het transmissienet in België;
- Elia Transmission Belgium aan de eisen voldoet van artikel 9 van de elektriciteitswet. Het zal immers alle gereguleerde activiteiten van Elia System Operator uitoefenen, met een governancestructuur die identiek is aan die van Elia System Operator. De naleving van deze eisen is met name als volgt bevestigd via de beslissing van 27 september 2019 van de CREG:
 - wat aandeelhouderschap en zeggenschap betreft, blijven de aandeelhouders van de moedermaatschappij dezelfde, evenals hun ratio,
 - de governancestructuur van Elia Transmission Belgium zal identiek zijn aan de structuur die opgezet is binnen Elia System Operator op het ogenblik van de afsluiting van de reorganisatie. Bovendien zullen de Raad van

⁷Besluit van de Brusselse hoofdstedelijke regering van 13 juli 2006 houdende aanwijzing van de naamloze vennootschap Elia System Operator als beheerder van het gewestelijk transmissienet voor elektriciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor een termijn van twintig jaar, BS, 01/09/2006.

Bestuur en het directiecomité van Elia Transmission Belgium op precies dezelfde manier worden samengesteld als de huidige organen van de gecertificeerde netbeheerder,

- aan de eisen in verband met de volledige eigendomsontvlechting is voldaan.

Dientengevolge is Brugel van mening dat de herstructurering binnen Elia geen impact heeft op de aanwijzing via het besluit van de Brusselse hoofdstedelijke regering van 13 juli 2006. Dientengevolge kan Elia Transmission Belgium tot 21 november 2021 van deze aanwijzing profiteren.

➤ **Wat betreft de hernieuwing van de aanwijzing**

Krachtens artikel 3, §2 van de elektriciteitsordonnantie kan de aanwijzing van een gewestelijke transmissienetbeheerder worden hernieuwd voor een nieuwe periode van 20 jaar, zonder dat de eerste termijn afgelopen is.

In het onderhavige geval is BRUGEL van mening dat het opportuun zou zijn om de aanwijzing van Elia Transmission Belgium te hernieuwen voor een nieuwe periode van 20 jaar vanaf 31 december 2019. Een dergelijke hernieuwing zou in overeenstemming zijn met het federale kader waarin Elia Transmission Belgium tot 17 september 2042 aangewezen is als transmissienetbeheerder.

4 Conclusies

Gezien de uiteenzettingen in punt 3 is BRUGEL van mening dat:

- de herstructurering van Elia geen impact heeft op de aanwijzing via het besluit van de Brusselse hoofdstedelijke regering van 13 juli 2006. Dientengevolge kan Elia Transmission Belgium tot 21 november 2021 van deze aanwijzing profiteren.
- het opportuun zou zijn om de aanwijzing van Elia Transmission Belgium te hernieuwen voor een nieuwe periode van 20 jaar vanaf 31 december 2019.

* *

*